

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.002.23.2020

Konrad Pokora
Prezydent Miasta Zduńska Wola
Urząd Miasta Zduńska Wola
ul. Stefana Żółtackiego 12,
98-220 Zduńska Wola

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/20/002 – Bezpieczeństwo zdrowotne użytkowania boisk przyszkolnych wykonanych ze sztucznej nawierzchni.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Zduńska Wola, ul. Stefana Żłotnickiego 12, 98-220 Zduńska Wola
Kierownik jednostki kontrolowanej	Konrad Pokora, Prezydent Miasta, od 7 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Piotr Niedźwiecki, Prezydent Miasta, od 19 kwietnia 2009 r. do 6 listopada 2018 r. (akta kontroli str. 2-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	Spełnianie norm wymaganych dla granulatu użytego do budowy boisk o sztucznej nawierzchni.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2015 r. do 31 maja 2020 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Małgorzata Chojnacka, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/56/2020 z 8.05.2020 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Prezydent Miasta Zduńska Wola (dalej odpowiednio: Prezydent Miasta i Urząd Miasta) podejmował adekwatne działania celem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego użytkowników boiska piłkarskiego z nawierzchnią wykonaną ze sztucznej trawy, w ramach kompleksu sportowego „Moje Boiska Orlik 2012” przy Szkole Podstawowej nr 10 w Zduńskiej Woli. Projekt adaptacyjny boiska został sporządzony w oparciu o wytyczne Ministerstwa Sportu i Turystyki. Wyłoniony w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego Wykonawca inwestycji zobowiązany był do przedstawienia stosownych atestów Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny (dalej: PZH), które potwierdzały spełnienie wymogów sanitarnych i higienicznych stosowanych na obiekcie materiałów, w tym nawierzchni boiska do piłki nożnej. W związku z brakiem skarg, petycji, wniosków dotyczących niepokojących objawów związanych z wpływem granulatu SBR³ na użytkowników boiska, a także posiadaniem wymaganych atestów PZH dla użytych do budowy boiska materiałów, Prezydent Miasta nie podejmował żadnych działań w tym zakresie.

W przebadanych próbkach granulatu pod kątem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, kadmu, ftalanów, migracji określonych pierwiastków nie stwierdzono niezgodności z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 18.12.2006 r. – REACH⁴ oraz Normie PN-EN 71-3:2019-07⁵.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Spełnianie norm wymaganych dla granulatu użytego do budowy boisk o sztucznej nawierzchni

Opis stanu
faktycznego

Budowa kompleksu sportowego „Moje Boisko – Orlik 2012” przy Szkole Podstawowej nr 10 w Zduńskiej Woli, w skład którego wchodziły: boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne⁷, budynki zaleczone, szatnie oraz droga dojazdowa, parking i niezbędne media, realizowana była w okresie od 22 czerwca 2010 r. do 15 października 2010 r. Środki wydatkowane na realizację inwestycji w 2010 r. obejmujące wykonanie dokumentacji projektowej, roboty budowlane, nadzór inwestorski, opłaty za wykonanie przyłączy, oględzin wyniosły 1.314,9 tys. zł, z tego ze środków własnych gminy 648,6 tys. zł, ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki 333 tys. zł i ze środków Urzędu Marszałkowskiego 333,3 tys. zł. Za przygotowanie dokumentacji, wniosków o udzielenie dotacji oraz postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiadało Biuro Inwestycji Urzędu Miasta

² Najwyższa Izba Kontroli formuluje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ SBR (ang. styrene-butadiene rubber) - kauczuk butadienowo-styrenowy [rodzaj gumy]. Organiczny związek chemiczny, polimer otrzymywany z dwóch monomerów, styrenu i 1,3-butadienu. Bardzo często zastępuje naturalny kauczuk. Wykorzystywany m.in. do produkcji opon i podeszw obuwia, a także w nawierzchniach boisk wykonanych z tworzyw sztucznych – w postaci granulatu stabilizującego żdzbla trawy, gdzie pełni także funkcje amortyzujące.

⁴ Rozporządzenie (WE) NR 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE; Dz.U. W.E. Nr 396 z 30 grudnia 2006 ze zm.

⁵ Bezpieczeństwo zabawek – Część 3: Migracja określonych pierwiastków

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Do piłki siatkowej i koszykówki

Zduńska Wola. Projekt adaptacyjny boiska został sporządzony w oparciu o wytyczne Ministerstwa Sportu i Turystyki. W wyniku prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego gmina podpisała w dn. 10 czerwca 2010 r. umowę⁸ na budowę kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej nr 10 w Zduńskiej Woli, ul. Zielona 46a – „Moje Boisko – Orlik 2012” na kwotę 1.262,6 tys. zł brutto.

Wyłoniony w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego Wykonawca inwestycji zobowiązany był do przedstawienia stosownych atestów Narodowego Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, które potwierdzały spełnienie wymogów sanitarnych i higienicznych stosowanych na obiekcie materiałów, w tym dla nawierzchni boiska do piłki nożnej zawierającej m.in. granulatu SBR. Stosowną adnotacją na dokumentach, kierownik budowy potwierdził, że wbudowane na obiekcie materiały posiadają wymagane atesty.

Inwestycję odbierano protokołami częściowymi⁹ podpisywanymi przez przedstawicieli obu stron z udziałem inspektora nadzoru inwestorskiego. Protokół z odbioru końcowego został podpisany w dn. 5 listopada 2010 r.

(akta kontroli str. 22-188, 196-333)

Decyzją¹⁰ z dn. 20 stycznia 2011 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił Gminie Miasto Zduńska Wola pozwolenia na użytkowanie obiektu sportu i rekreacji „Moje boisko – Orlik 2012” (z boiskami do piłki nożnej, siatkowej, koszykówki, budynkiem zaplecza socjalno-szatniowego, drogą dojazdową z chodnikiem i miejscami postojowymi) zlokalizowanym w Zduńskiej Woli przy ul. Zielonej 46a.

(akta kontroli str. 189-195)

Porozumieniem¹¹ zawartym w dn. 7 lutego 2011 r. Prezydent Miasta powierzył Dyrektorowi Szkoły Podstawowej nr 10 w Zduńskiej Woli trwałe zarząd nad kompleksem boisk – „Moje Boisko – Orlik 2012”.

W dniu 21 lutego 2011 r. Urząd Miasta dokonał przekazania dokumentacji budowy obiektu, zawierającej między innymi certyfikaty potwierdzające spełnianie warunków bezpieczeństwa zastosowanych materiałów, w tym także dotyczące nawierzchni ze sztucznej trawy wbudowanej na boisku do piłki nożnej. Dokumentacja zawierała atest higieniczny¹² na kompletny system nawierzchni ze sztucznej trawy piłkarskiej, który obejmował włókna trawy syntetycznej oraz wypełnienie z granulatu gumowego i piasku kwarcowego.

(akta kontroli str. 334-338, 397-420)

W 2015 r. Urząd Miasta¹³ w ramach usunięcia usterek gwarancyjnych zlecił przeprowadzenie zabiegu konserwacyjnego nawierzchni boiska piłkarskiego, który obejmował uzupełnienie nawierzchni granulatem SBR. Do tych zabiegów użyto odpowiednio 4 tony materiału¹⁴ za kwotę 8 tys. zł netto. Użyty do uzupełnienia granulatu posiadał atest PZH¹⁵.

(akta kontroli str. 339-363)

Koszty utrzymania boiska w latach 2015 – 2020¹⁶ wyniosły odpowiednio: 31,4 tys. zł, 30,1 tys. zł, 27,7 tys. zł, 23,4 tys. zł, 52,8 tys. zł oraz 79,1 tys. zł. Wzrost kosztów

⁸ z terminem realizacji do 30 września 2010 r. Aneksem nr 1 z dn. 27 września 2010 r. zmieniono termin wykonania zamówienia na dzień 15 października 2010 r.

⁹ Z dn. 26.08.2010, 29.09.2010, 12.10.2010, 29.10.2010 r.

¹⁰ Decyzja nr 05/11

¹¹ Zarządzenie nr 45/11 Prezydenta Miasta Zduńska Wola z dn. 7 lutego 2011 r.

¹² Atest higieniczny nr HK/B/0989/01/2009

¹³ Urząd Miasta dokonał usunięcia usterek pogwarancyjnych również w 2014 r., jednak nie obejmowały one naprawy nawierzchni boiska.

¹⁴ Niewykorzystane 3 tony pozostawiono do dyspozycji Szkoły

¹⁵ Atest higieniczny nr HK/B/0932/01/2015

¹⁶ Za lata 2015-2019 oraz okres styczeń-maj 2020 r.

utrzymania obiektu od 2019 r spowodowany był rozstawieniem nad boiskiem do piłki nożnej hali pneumatycznej umożliwiającej jego użytkowanie również zimą.

(akta kontroli str. 394-396)

W okresie objętym kontrolą w Ewidencji skarg i wniosków Urzędu Miasta nie odnotowano żadnych skarg, wniosków lub petycji dotyczących szkodliwego wpływu granulatu na boisku na zdrowie uczniów/osób z niego korzystających. 19 marca 2020 r. na XX sesji Rady Miejskiej jeden z radnych złożył wniosek o przebadanie mieszanek tworzyw sztucznych stosowanych w nawierzchniach boisk sportowych i bieżni. W odpowiedzi na wniosek Prezydent Miasta poinformował, że boiska oraz bieżnie wykonane w latach 2015-2019 na terenie Zduńskiej Woli nie posiadają podbudowy z granulatu SBR. Jednocześnie Urząd wystąpił do dwóch instytutów badawczych z prośbą o oszacowanie kosztów badań pod kątem występowania związków kancerogennych w nawierzchni boiska. Prezydent zaznaczył również, że *kwestia konieczności wykonania badań zostanie podjęta po konsultacji z dyrektorami szkół po zakończeniu okresu epidemiologicznego.*

(akta kontroli str. 365, 372-375)

Zasady bezpiecznego użytkowania obiektu w postaci *Regulaminu korzystania z kompleksu boisk „Moje Boisko-Orlik 2012”* (dalej: Regulamin) przy Szkole Podstawowej nr 10 w Zduńskiej Woli określił Dyrektor szkoły, jako zarządca obiektu¹⁷. Regulamin został udostępniony użytkownikom boiska wraz z „Ogólną instrukcją użytkowania i konserwacji zewnętrznych nawierzchni sportowych”. W Regulaminie korzystania z kompleksu boisk nie przewidziano wprost informacji o ewentualnym oddziaływaniu granulatu lub innych elementów nawierzchni boisk sportowych na zdrowie użytkowników, ani nie wskazano zasad zgłaszania lub postępowania w razie wystąpienia takich objawów. Niemniej w pkt 16 dokumentu z 2019 r. (oraz analogicznie w pkt 6 części „Podstawowe obowiązki użytkownika”, w wersji obowiązującej od 2011 r.) zamieszczono obowiązek niezwłocznego informowania obecnego na obiekcie trenera, nauczyciela lub animatora o wszelkich stwierdzonych uszkodzeniach urządzeń sportowych, odniesionych urazach lub innych zdarzeniach mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo użytkowników.

(akta kontroli str. 372-384)

Kompleks „Moje Boisko Orlik - 2012” przy Szkole Podstawowej nr 10 w Zduńskiej Woli wybudowano na terenie boiska szkolnego, na którym znajdowało się asfaltowe boisko do koszykówki, bieżnia lekkoatletyczna o nawierzchni z mączki ceglanej oraz boisko do piłki nożnej o nawierzchni piaszczysto – żwirowej. Działający z upoważnienia Prezydenta Miasta Wiceprezydent wyjaśnił, że *Szkoła Podstawowa nr 10 nie posiadała w okresie rozpoczęcia inwestycji wystarczającej infrastruktury sportowej, odpowiadającej potrzebom uczniów i nauczycieli, a jedynie oddaną do użytku w roku 1966 salę gimnastyczną o wymiarach 18,00m x 10,00m x 8,18m.*

Przy planowaniu inwestycji brano również pod uwagę lokalizację boiska przy Publicznym Gimnazjum Nr 1 w Zduńskiej Woli przy ul. Parkowej 5, ze względu na usytuowanie szkoły w centrum Miasta, co miałoby umożliwić dostęp większej grupie dzieci i młodzieży. Na terenie gimnazjum istniało asfaltowe boisko do siatkówki i koszykówki oraz piaszczyste boisko do piłki nożnej. O wyborze lokalizacji zdecydował ówczesny Prezydent Miasta Zduńska Wola.

(akta kontroli str. 372-375)

¹⁷ Regulamin. wprowadzony przez Dyrektora Szkoły zarządzeniem nr 2A/2011 z dnia 28 kwietnia 2011 r., ze zmianami wynikającymi z zarządzenia nr 2/2018 z 19 marca 2018 r., a następnie zastąpiony zarządzeniem nr 14/2019 z 19 listopada 2019 r.

W przebadanych próbkach granulatu, pobranego z murawy boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej nr 10 w Zduńskiej Woli, pod kątem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, kadmu, ftalanów, migracji określonych pierwiastków nie stwierdzono niezgodności z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 18.12.2006 r. – REACH) oraz Normą PN-EN 71-3:2019-07.

(akta kontroli str. 421-425)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Łódź, ..7... lipca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Łodzi

Dyrektor

Przemysław Szewczyk

Kontroler

Małgorzata Chojnacka

Specjalista k.p.

podpis

podpis